

**'Quickscan natuurtoets Cuneraweg 384,
Veenendaal'**

*Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden
in het kader van natuurwet- en regelgeving*

COLOFON

Titel: 'Quickscan natuurtoets Cuneraweg 384, Veenendaal'

Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving

Status: Concept

Projectcode: 09180

Datum: 20 Juli 2009

Auteur: Ing. M. Bunskoek

Veldonderzoek: Ing. M. Bunskoek

Redactie: Ing. J.G. Lindenholz

Opdrachtgever: : Buro Hoogstraat
Contactpersoon: : De heer D. Rebbers

EcoGroen Advies BV
Postbus 625
8000 AP Zwolle

T: 038 423 64 64

F: 038 423 64 65

I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2009)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Bunskoek, M. (2009). 'Quickscan natuurtoets Cuneraweg 384, Veenendaal'; Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 09-180. EcoGroen Advies, Zwolle.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting en conclusies

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doelstelling	1
1.2	Situatie.....	1
1.3	Algemene opzet en werkwijze	2
2	Gebiedsgericht natuurbeleid	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Natuurbeschermingswet 1998	3
2.3	Nota Ruimte.....	4
3	Flora en fauna van het onderzoeksgebied	5
3.1	Methode	5
3.2	Flora	5
3.3	Zoogdieren	5
3.4	Broedvogels.....	6
3.5	Amfibieën, reptielen en vissen.....	7
3.6	Ongewervelden	7
4	Geraadpleegde bronnen	8

Bijlage

I	Wettelijk kader
---------	-----------------

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Buro Hoogstraat (contactpersoon de heer D. (Dirk) Rebbers) heeft EcoGroen Advies BV een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de geplande nieuwbouw op een kavel aan de Cuneraweg in Veenendaal. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid.

Het onderzoek is gebaseerd op één veldbezoek op 16 juli 2009 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens.

Gebiedsgericht natuurbeleid

Op basis van de aard van de ruimtelijke ingrepen kan geconcludeerd worden dat deze geen negatieve effecten hebben op de in de omgeving aanwezige Natura 2000 - gebieden, Beschermde Natuurmonumenten, EHS en natuur buiten de EHS.

Aangetroffen en te verwachten soorten

Het plangebied is gelegen aan de rand van de bebouwde kom van Veenendaal. De planlocatie aan de Cuneraweg 384 bestaat volledig uit grasland. In het grasland staan een solitaire Zomereik en een forse fruitboom. De beoogde plannen op de locatie bestaan uit de bouw van diverse woningen en de aanleg van toegangswegen. De solitaire Zomereik zal behouden blijven.

Uit de natuurtoets komen de volgende zaken naar voren:

- Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen worden uitgesloten in de aanwezige bomen. De voorgenomen plannen hebben geen nadelige gevolgen op vlieg- en/ of jachtroutes en foeragerende vleermuizen;
- Verspreid in het gebied zijn vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde zoogdiersoorten aangetoond of te verwachten. Zwaarder beschermde soorten worden niet verwacht;
- In het plangebied worden nauwelijks broedende vogels verwacht, vaste verblijfplaatsen van ontheffingsplichtige broedvogels zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht;
- Een laag beschermde amfibieënsoort als Gewone pad is (beperkt) overwinterend te verwachten, zwaarder beschermde soorten worden niet verwacht;
- Er zijn geen reptielen of beschermde flora, vissen en ongewervelden aangetoond of te verwachten.

Vrijstelling en mitigerende maatregelen

- Het aanvragen van een ontheffing annex art. 75 van de Flora- en faunawet is niet nodig;
- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering op te starten in de periode voor 15 maart en na 15 juli. Overigens wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Als in de periode tussen 15 juli en 15 november gestart wordt met de werkzaamheden is het van belang om na te gaan of bewoonde nesten van Houtduif aanwezig zijn in de invloedssfeer van de plannen. Houtduif kan namelijk broeden tot half november.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

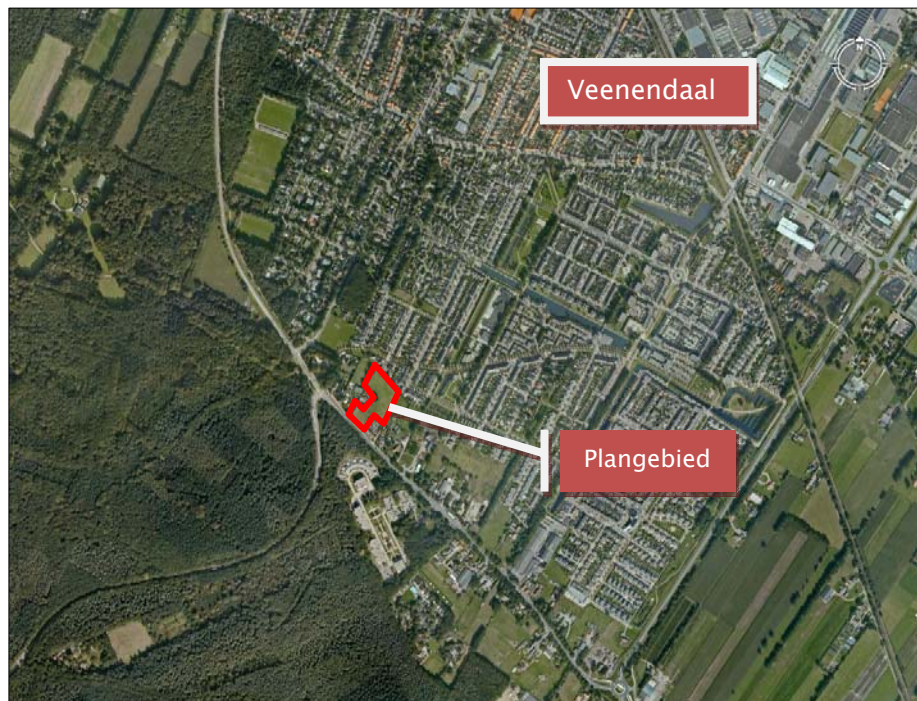
In opdracht van Buro Hoogstraat (contactpersoon de heer D. (Dirk) Rebbers) heeft EcoGroen Advies BV een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de geplande nieuwbouw op een kavel aan de Cuneraweg in Veenendaal.

In verband met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998, is het noodzakelijk om vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen en andere activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats.

In het voorliggende onderzoek worden de mogelijke consequenties in beeld gebracht van de herontwikkeling van de locatie en vindt toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid.

1.2 Situatie

Het plangebied is gelegen aan de rand van de bebouwde kom van Veenendaal (zie figuur 1). De planlocatie aan de Cuneraweg 384 bestaat volledig uit grasland. In het grasland staan een solitaire Zomereik en een forse fruitboom. De beoogde plannen op de locatie bestaan uit de bouw van diverse woningen en de aanleg van toegangswegen. De solitaire Zomereik zal behouden blijven.

Figuur 1: Kaart met de situering van het plangebied (roodomlijnde gebied) aan de rand van de bebouwde kom van Veenendaal (Bron kaartondergrond: Google Earth, 2009).

1.3 Algemene opzet en werkwijze

Voorliggende quickscan is gebaseerd op één locatiebezoek op 16 juli 2009, beschikbare gebiedskennis, verspreidingsgegevens (zie Hoofdstuk 4: Geraadpleegde bronnen) en bekende ecologische principes.

Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden en beperkingen met betrekking tot de beoogde ruimtelijke ingreep in het plangebied, zijn twee sporen gevolgd:

- Ten eerste is in kaart gebracht welk gebiedsgericht beleid uitwerking heeft in het gebied (hoofdstuk 2);
- Ten tweede is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten in het gebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 3).

Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten en welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) en compenserende maatregelen nodig zijn om eventueel tot een ontheffingsverlening in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet te kunnen komen.

2 GEBIEDSGERICHT NATUURBELEID

2.1 Inleiding

In het kader van dit onderzoek wordt, naast de aanwezigheid van beschermde soorten, aandacht besteed aan gebieden met een beschermingsstatus. De volgende wet- en regelgeving is daarbij van belang:

- Natuurbeschermingswet, waarin o.a. opgenomen Natura 2000 - gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en Beschermde Natuurmonumenten;
- Nota Ruimte, in streekplannen uitgewerkt voor bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en natuur buiten de EHS zoals: ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied.

De beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke uitstralende effecten.

In de onderstaande paragrafen wordt kort ingegaan op de eventuele effecten die de geplande werkzaamheden kunnen hebben op nabijgelegen gebieden met een beschermingsstatus.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998

In de Natuurbeschermingswet 1998 is de bescherming geregeld van Habitat- en Vogelrichtlijngebieden -tezamen 'Natura 2000-gebieden' genoemd- en Beschermde Natuurmonumenten (Ministerie van LNV 2008).

Natura 2000-gebieden

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn 'Binnenveld' en 'Uiterwaarden Neder-Rijn', gelegen op een afstand van ruim 3 kilometer. Voor Habitatrichtlijngebied 'Binnenveld' zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld voor drie habitattypen: Blauwgraslanden, Overgangs- en trilvenen en Kalkmoerassen. Voor Vogel- en Habitatrichtlijngebied 'Uiterwaarden Neder-Rijn' zijn doelstellingen geformuleerd voor vier broedvogelsoorten, 16 niet-broedvogelsoorten, drie habitattypen en vier habitatsoorten.

Gezien de aard van de beoogde plannen, de afstand tot genoemde Natura 2000-gebieden en de aanwezigheid van tussenliggende barrières als bebouwd gebied, uitgestrekte bossen en infrastructuur zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden niet aan de orde.

Beschermde Natuurmonumenten

De onderzoekslocatie ligt op ongeveer 2 kilometer van Beschermd Natuurmonument 'Hel/Blauwe Hel'. Gezien de aard van de voorgenomen ingrepen, de aanwezigheid van tussenliggende barrières als bebouwd gebied en infrastructuur en de afstand tot het Beschermd Natuurmonument zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen niet aan de orde.

2.3 Nota Ruimte

De Nota Ruimte is één van de nota's waarin de visie van het Rijk over natuur en landelijk gebied is vastgelegd. De nota richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden. Vanuit deze doelstelling wordt ondermeer de kwaliteit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) gewaarborgd en zijn ganzenfoeragegebieden en weidevogelgebieden aangewezen.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een gebied dat is aangewezen als EHS (www.provincie-utrecht.nl). Het dichtstbijzijnde gebied behorend tot de EHS is gelegen op een afstand van circa 100 meter ten zuidwesten van het plangebied. Omdat geen werkzaamheden in de EHS plaatsvinden en een potentiële toename van de recreatieve uitloop naar verwachting verwaarloosbaar is, zijn negatieve effecten op de wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden van de EHS niet te verwachten.

Natuur buiten de EHS

Het plangebied heeft geen betekenis als 'weidevogelgebied', 'ganzenfoerageergebied' of andere natuur buiten de EHS. Dergelijke gebieden liggen ook niet in de directe omgeving.

Op basis van de afstand en aard van de ingreep kan worden geconcludeerd dat aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden van gebieden met belangrijke natuurwaarden buiten de EHS niet aan de orde is.

3 FLORA EN FAUNA VAN HET ONDERZOEKSGBIED

3.1 Methode

Op 16 juli 2009 is een veldbezoek aan het plangebied gebracht. Tijdens dit bezoek is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet (FFW) en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten (tabel 2 en 3) die ontheffingsplichtig zijn. Voor zover van toepassing zijn de volgende soortgroepen geïnventariseerd: flora, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden. Daarnaast is op basis van de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 4: Geraadpleegde bronnen) en 'expert judgement', een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten.

In dit hoofdstuk worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten. De relevante soorten worden in de onderstaande tekst kort toegelicht. Een toelichting op de beschermingsstatus is gegeven in bijlage I.

3.2 Flora

In het kilometerhok (X165/Y446) waarin het plangebied is gelegen, zijn vaatplanten goed onderzocht (Natuurloket, juli 2009). Uit het kilometerhok zijn twee laag beschermde soorten (FFW tabel 1) bekend. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde of bedreigde soorten aangetroffen. Deze worden gezien het intensieve maaibeheer op de planlocatie ook niet verwacht.

In het plangebied zijn voornamelijk soorten van intensieve en vrij voedselrijke omstandigheden aangetroffen zoals Veldzuring, Smalle weegbree, Engels raaigras, Kropaar, Gladde witbol en Ridderzuring. Onder de solitaire zomereik groeiden soorten als Kleine brandnetel, Varkensgras en Kaasjeskruid. Langs de randen van het grasland werden soorten aangetroffen als Sint Janskruid, Bijvoet, Heermoes, Gewoon duizendblad en Schapenzuring.

Gezien de aangetroffen soortensamenstelling en terreingesteldheid zijn geen beschermde plantensoorten in het plangebied te verwachten, het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is zodoende niet nodig.

3.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd.

Potentiële vaste verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere ruimten in bomen, huizen, kelders, etc. Bebouwing ontbreekt in het plangebied. In de aanwezige bomen (solitaire zomereik en fruitboom) bevinden zich geen voor vleermuizen geschikte ruimten die in gebruik kunnen zijn als verblijfplaats. De aanwezigheid van zowel gebouw- als boombewonende vleermuizen kan daarmee worden uitgesloten.

Potentiële vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde structuren om van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden te trekken. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (b.v. rijen woningen en singels) een belangrijk onderdeel van een

vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en kunnen zodoende beschermd zijn.

Binnen het plangebied worden geen lijnvormige structuren verwijderd die van 'onmisbaar' belang kunnen zijn als vliegroute voor vleermuizen. De plannen geven daarom geen aanleiding schade te veronderstellen aan de migratiemogelijkheden van vleermuizen.

Foerageergebieden

Foeragegebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie. Dit is in deze situatie niet het geval, omdat het plangebied in zowel de huidige als toekomstige situatie beperkt geschikt is als foeragegebied voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Er is een aantal vaste verblijfplaatsen van laag beschermde zoogdiersoorten te verwachten c.q. vastgesteld, namelijk Veldmuis, Bosmuis, Bosspitsmuis spec. en Huisspitsmuis. Deze soorten worden vooral langs de randen van het plangebied verwacht, omdat daar meer schuilmogelijkheden aanwezig zijn.

Juridisch zwaarder beschermde soorten van tabel 2 en 3 (bijv. Steenmarter) zijn gezien de terreingesteldheid (intensief gemaaid grasland) en de afwezigheid van sporen als nesten, uitwerpselen en vraatsporen niet te verwachten in het plangebied.

Omdat het 'algemene soorten' betreft die vallen onder een laag beschermingsregime (FFW tabel 1), geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen 9 en 11 van de Flora en faunawet en is geen ontheffing annex artikel 75 nodig. Ook schadebeperkende maatregelen zijn voor aanwezige laag beschermde zoogdieren niet noodzakelijk.

3.4 Broedvogels

Aangezien slechts één dagbezoek is uitgevoerd is geen volledige broedvogel-inventarisatie uitgevoerd. Op basis van dit veldbezoek (in het broedseizoen) in combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en 'expert judgement' is echter wel een goede uitspraak te doen over de aangetroffen c.q. te verwachten soorten.

Jaarrond ontheffingsplichtige broedvogels

Door het Ministerie van LNV is de 'Handreiking Flora- en faunawet' opgesteld, waarin is aangegeven van welke vogelsoorten de nestplaatsen en hun functionele omgeving jaarrond beschermd zijn. Voor schade aan of het verstoren van nestplaatsen en/of de functionele omgeving van deze soorten is het noodzakelijk om een ontheffing annex artikel 75C van de Flora en faunawet aan te vragen. Het betreft in functie zijnde nesten van een aantal regelmatig voorkomende broedvogels als Bosuil, Steenuil, Kerkuil, Ransuil, Groene specht, Zwarte specht, Grote bonte specht en nesten van in bomen broedende roofvogelsoorten. Een verdere aanvulling op deze lijst wordt momenteel overwogen voor diverse andere soorten.

Tijdens het veldonderzoek is specifiek gelet op aanwijzingen voor de aanwezigheid van broedlocaties van vogels met jaarrond beschermde nesten. Deze zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

Overige soorten

In het plangebied is nauwelijks broedbiotoop voor vogels voorhanden. Door de ligging van het grasland nabij bebouwing vormt het geen geschikt broedgebied voor weidevogels. Mogelijk broeden in de solitaire zomereik en fruitboom af en toe soorten als Houtduif of Merel.

Het is veelal niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verbodsbepalingen die gelden

voor broedvogels. Er mogen daarom geen activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van de vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels te worden gestart. Voor de meeste soorten kan de periode tussen 15 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar. In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

Als in de periode tussen 15 juli en 15 november gestart wordt met de werkzaamheden is het van belang om na te gaan of bewoonde nesten van Houtduif aanwezig zijn in de invloedssfeer van de plannen. Houtduif kan namelijk broeden tot half november.

Door gefaseerd te werken en de uitvoering op te starten buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels, is het mogelijk verstoring of beschadiging van broedbiotopen van vogels te voorkomen. Indien blijkt dat broedvogels afwezig zijn is het ook mogelijk om binnen de broedperiode van vogels aan te vangen met de werkzaamheden. Werkzaamheden hoeven niet altijd voor het broedseizoen te worden afgerond op voorwaarde dat er geen broedgelegenheid ontstaat. Daarbij kan het helpen om het ontstaan van ruigtestroken te voorkomen.

3.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Amfibieën

In het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig, voortplanting van amfibieën kan daarmee worden uitgesloten. Langs de ruige randen van het plangebied is wel geschikt, maar beperkt, overwinteringsbiotoop voorhanden voor bijvoorbeeld de laag beschermde Gewone pad (FFW tabel 1).

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kan deze soort geschaad worden bij uitvoering gedurende het winterhalfjaar. Omdat voor 'algemene soorten' automatisch een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet is geen ontheffing annex artikel 75 nodig.

Wegens het ontbreken van geschikt voortplantingsbiotoop, voor strikt beschermde soorten, in de directe nabijheid van het plangebied, worden geen zwaarder beschermde overwinterende amfibieën in het plangebied verwacht.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen in het plangebied aangetroffen. In het kilometerhok waarbinnen het plangebied is gelegen zijn waarnemingen bekend van één reptielensoort van de Rode lijst (Natuurloket, juli 2009), Na raadpleging van bekende verspreidingsgegevens en databanken van soorten (RAVON; www.waarneming.nl) kan geconcludeerd worden dat het hier waarschijnlijk Hazelworm betreft (FFW tabel 3).

Gezien de terreingesteldheid van het plangebied - met name intensief gemaaid grasland is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor de Hazelworm en andere reptielensoorten. Reptielen worden zodoende niet verwacht in het plangebied.

Vissen

Vanwege de afwezigheid van permanent oppervlaktewater in het plangebied kan het voorkomen van vissen worden uitgesloten.

3.6 Ongewervelden

Uit het veldonderzoek, de terreingesteldheid van het plangebied en bekende verspreidingsgegevens kan geconcludeerd worden dat er geen beschermde of bedreigde dagvlinders, libellen of andere ongewervelden aanwezig of te verwachten zijn.

4 GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Lange, R., R. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (2003). Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van Rode Lijsten flora en fauna.
- Ministerie van LNV (2008). Natura 2000-gebieden. (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000).
- Natuurloket (www.natuurloket.nl).
- Provincie Utrecht (www.provincie-utrecht.nl).
- Provincie Utrecht (2005). Herziening Natuurgebiedsplannen Provincie Utrecht 2005. Provincie Utrecht, Utrecht.
- RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland. (www.ravon.nl).
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (1996). Broedvogels inventariseren in proefvlakken, Handleiding Broedvogel Monitoring (BMP). SOVON, Beek-Ubbergen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 tot 2000. - Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- www.waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

BIJLAGE

BIJLAGE I: WETTELIJK KADER

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet (Ffwet) zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten (bijvoorbeeld het verstoren, beschadigen of vernielen van nesten, voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen) in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) of, in geval van beheer en schadebestrijding, van gedeputeerde staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Ffwet:

- 1) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2) Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
- 5) Een aantal ongewervelden (o.a. insecten, libellen en kevers) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Verbodsbepalingen

De Ffwet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8 van de Ffwet. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12 (zie kader).

Algemene verbodsbepalingen voor beschermde inheemse soorten dieren en planten. Flora- en faunawet, artikelen 8 t/m 12.

Art. 8:	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Art. 9:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Art. 10:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Art. 11:	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Art. 12:	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Rode lijsten

De Minister van LNV heeft ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd¹. Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

¹ Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingsdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In deze samenvatting zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Voor een volledig begrip wordt verwezen naar de oorspronkelijke wetsteksten (www.minlnv.nl 'Onderwerpen Natuur'). Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

